

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 152/15

Λουξεμβούργο, 23 Δεκεμβρίου 2015

Απόφαση στην υπόθεση C-180/14
Επιτροπή κατά Ελλάδας

Η ελληνική νομοθεσία, επιτρέποντας να εργάζονται οι ιατροί επί 24 ή και περισσότερες ώρες αδιαλείπτως, αντιβαίνει στο δίκαιο της Ένωσης

Η Ελλάδα παρέλειψε να εφαρμόσει εβδομαδιαία διάρκεια εργασίας μη υπερβαίνουσα τις 48 ώρες και δεν καθιέρωσε ελάχιστο ημερήσιο χρόνο αναπαύσεως ούτε περίοδο αντισταθμιστικής αναπαύσεως

Κατά την οδηγία σχετικά με την οργάνωση του χρόνου εργασίας¹, η εβδομαδιαία διάρκεια του χρόνου εργασίας δεν πρέπει να υπερβαίνει τις 48 ώρες κατά μέσο όρο, ενώ κάθε εργαζόμενος πρέπει να διαθέτει, ανά εικοσιτετράωρο, περίοδο αναπαύσεως ελάχιστης χρονικής διάρκειας ένδεκα συναπτων ωρών και, ανά περίοδο επτά ημερών, περίοδο συνεχούς αναπαύσεως ελάχιστης χρονικής διάρκειας 24 ωρών, στις οποίες προστίθενται οι 11 ώρες ημερήσιας αναπαύσεως.

Δέκα ενώσεις Ελλήνων ιατρών υπέβαλαν καταγγελίες στην Επιτροπή. Κατά τις ενώσεις αυτές, οι ιατροί (μισθωτοί ή ασκούμενοι) υποχρεώνονταν, βάσει της εθνικής νομοθεσίας², να εργάζονται κατά μέσο όρο εβδομαδιαίως από 60 έως 93 ώρες. Υποχρεώνονταν επίσης σε τακτική βάση να εργάζονται έως και 32 ώρες αδιαλείπτως στον χώρο εργασίας, χωρίς να απολαύουν των ελάχιστων περιόδων ημερήσιας και εβδομαδιαίας αναπαύσεως ή των ισοδύναμων περιόδων αντισταθμιστικής αναπαύσεως.

Κατόπιν τούτου, η Επιτροπή άσκησε κατά της Ελλάδας προσφυγή λόγω παραβάσεως ενώπιον του Δικαστηρίου. Υποστηρίζει ότι η Ελλάδα, παραλείποντας να προβλέψει και/ή να εφαρμόσει εβδομαδιαία διάρκεια εργασίας μη υπερβαίνουσα τις 48 ώρες και παραλείποντας να καθιερώσει ελάχιστο ημερήσιο και εβδομαδιαίο χρόνο αναπαύσεως ή ισοδύναμη περίοδο αντισταθμιστικής αναπαύσεως που να διαδέχεται άμεσα τον χρόνο εργασίας τον οποίο η περίοδος αυτή θεωρείται ότι αντισταθμίζει, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από το δίκαιο της Ένωσης.

Με τη σημερινή απόφασή του, **το Δικαστήριο δέχεται την προσφυγή λόγω παραβάσεως που άσκησε η Επιτροπή.**

Το Δικαστήριο υπενθυμίζει καταρχάς ότι η μέγιστη εβδομαδιαία διάρκεια της εργασίας των ιατρών αποτελεί ιδιαίτερης βαρύτητας κανόνα του εργατικού δικαίου της Ένωσης, ο οποίος πρέπει να εφαρμόζεται στην περίπτωση κάθε εργαζομένου ως ελάχιστη πρόβλεψη αποβλέπουσα στη διασφάλιση της προστασίας της υγείας και της ασφάλειάς του. Επομένως, η οδηγία επιβάλλει στα κράτη μέλη την υποχρέωση να θεσπίσουν ανώτατο όριο μέσης εβδομαδιαίας διάρκειας εργασίας 48 ωρών που συμπεριλαμβάνει τις υπερωρίες.

¹ Οδηγία 2003/88/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 4ης Νοεμβρίου 2003, σχετικά με ορισμένα στοιχεία της οργάνωσης του χρόνου εργασίας (ΕΕ L 299, σ. 9).

² Προεδρικό διάταγμα 88/1999, όσον αφορά τους ειδικευμένους ιατρούς (ΦΕΚ Α' 94/13.05.1999), και προεδρικό διάταγμα 76/2005, όσον αφορά τους ειδικευόμενους ιατρούς (ΦΕΚ Α' 117/19.05.2005). Η Ελλάδα ισχυρίζεται ότι από 1ης Ιουλίου 2012 και, έκτοτε, η μέγιστη εβδομαδιαία διάρκεια εργασίας των ειδικευόμενων ιατρών είναι αυτή που προβλέπει το προεδρικό διάταγμα 88/1999, δηλαδή 48 ώρες. Εντούτοις, κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, η ύπαρξη παραβάσεως πρέπει να εκτιμάται σε συνάρτηση με την κατάσταση του κράτους μέλους κατά τη λήξη της ταχθείσας με την αιτιολογημένη γνώμη προθεσμίας, οι δε επεληθούσες στη συνέχεια μεταβολές δεν λαμβάνονται υπόψη από το Δικαστήριο.

Εν προκειμένω, το Δικαστήριο επισημαίνει ότι οι ώρες των ενεργών εφημεριών, καθώς και οι ώρες των εφημεριών ετοιμότητας κατά τις οποίες οι ιατροί παραμένουν στο νοσοκομείο προς παροχή ιατρικών υπηρεσιών, προστίθενται στις 35 ώρες τις οποίες προβλέπει το τακτικό εβδομαδιαίο ωράριο εργασίας. Πράγματι, ενώ τυπικώς προβλέπει τα ανώτατα όρια όσον αφορά την εβδομαδιαία διάρκεια του χρόνου εργασίας, η ελληνική νομοθεσία προβλέπει επίσης ότι οι ιατροί υποχρεούνται να πραγματοποιούν μηνιαίως πλείονες εφημερίες ετοιμότητας, γεγονός που έχει ως συνέπεια, οσάκις αυτοί καλούνται στο νοσοκομείο προς παροχή ιατρικών υπηρεσιών, την επιμήκυνση της παραμονής τους στον χώρο εργασίας. Επιπλέον, επιτρέπει την επιβολή, υπό τη μορφή εφημεριών, πρόσθετου χρόνου εργασίας χωρίς να προβλέπει κανένα ανώτατο όριο σχετικώς.

Κατά συνέπεια, η ελληνική νομοθεσία έχει ως **αποτέλεσμα να καθιστά δυνατή, όσον αφορά την εβδομαδιαία διάρκεια του χρόνου εργασίας, την υπέρβαση του ορίου των 48 ωρών, χωρίς να υφίσταται σαφής διάταξη η οποία να διασφαλίζει ότι οι ώρες των εφημεριών που πραγματοποιούν οι ιατροί στο νοσοκομείο δεν συνεπάγονται τέτοια υπέρβαση.**

Όσον αφορά την ημερήσια ανάπαυση, το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι εθνική νομοθεσία η οποία επιτρέπει ωράρια εργασίας δυνάμει να διαρκέσουν 24 ώρες αδιαλείπτως δεν είναι συμβατή με το δίκαιο της Ένωσης. Βάσει της ελληνικής νομοθεσίας, όμως, ιατρός μπορεί να υποχρεωθεί να εργασθεί, οσάκις του τακτικού ωραρίου εργασίας έπεται άμεσα εφημερία, πέραν του εικοσιτετραώρου αδιάλειπτης εργασίας, μάλιστα δε έως και 32 ώρες αδιαλείπτως στην ειδική περίπτωση κατά την οποία νέο τακτικό ωράριο εργασίας αρχίζει αμέσως μετά την εφημερία αυτή. Η χορήγηση τέτοιων περιόδων αναπαύσεως απλώς σε «άλλες στιγμές», που δεν συνδέονται πλέον άμεσα με τον χρόνο εργασίας ο οποίος παρατάθηκε λόγω των πραγματοποιηθεισών υπερωριών, δεν λαμβάνει υπόψη προσηκόντως την ανάγκη τηρήσεως των γενικών αρχών της προστασίας της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων που συνιστούν το θεμέλιο του καθεστώτος της Ένωσης περί οργανώσεως του χρόνου εργασίας. **Επομένως, η ελληνική νομοθεσία, καθόσον προβλέπει ότι η εικοσιτετράωρη ανάπαυση που πρέπει να χορηγείται σε ιατρό μετά από κάθε ενεργό εφημερία μπορεί να μεταφερθεί έως και μία εβδομάδα από της ημέρας πραγματοποιήσεως της εφημερίας αυτής, δεν είναι σύμφωνη με την οδηγία περί οργανώσεως του χρόνου εργασίας.**

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η προσφυγή λόγω παραβάσεως, στρεφόμενη κατά κράτους μέλους το οποίο παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από το δίκαιο της Ένωσης, μπορεί να ασκηθεί από την Επιτροπή ή από άλλο κράτος μέλος. Αν το Δικαστήριο διαπιστώσει την ύπαρξη παραβάσεως, το καθού κράτος μέλος πρέπει να συμμορφωθεί με την απόφαση το συντομότερο.

Όταν η Επιτροπή θεωρεί ότι το κράτος μέλος δεν συμμορφώθηκε προς την απόφαση, μπορεί να ασκήσει νέα προσφυγή, ζητώντας την επιβολή χρηματικών κυρώσεων. Πάντως, σε περίπτωση μη ανακοινώσεως στην Επιτροπή των μέτρων για τη μεταφορά μιας οδηγίας στο εσωτερικό δίκαιο, το Δικαστήριο μπορεί, κατόπιν προτάσεως της Επιτροπής, να επιβάλει κυρώσεις με την πρώτη του απόφαση.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημερώσεως, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) της αποφάσεως είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσιεύσεώς της

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδη ☎ (+352) 4303 2582

Στιγμιότυπα από τη δημοσίευση της αποφάσεως διατίθενται από το «[Europe by Satellite](#)» ☎ (+32) 2 2964106